

Kutsal aile

Yazan: ————— Leylâ ERBİL

Cumhuriyet'in Hikâyesi

Biyografi

● 1931 İstanbul doğumludur. İlk, orta ve liseyi İstanbul'da okuduktan sonra, Edebiyat Fakültesinde öğrenim görmüştür. 1954'den bu yana çeşitli yerlerde sekreter - çevirci olarak çalışmıştır. Evlidir ve bir çocuğu vardır. «Dost», «Yeni Ufuklar», «Papurüs», «Yeni Dergi» gibi dergilerde hikâye ve düzyazıları yayımlanmıştır. İlk kitabı «Hallaç» öz ve biçimde başkaldırıcı nitelikler taşıyor. Son kitabı «Gecede» de Türk hikâyesinde ilk kez belgeselliği denemiştir. Son hikâyelerinde uyuturucu olmanın kaçan bir tarih anlayışıyla devrimci özü dile getirmek istemektedir.

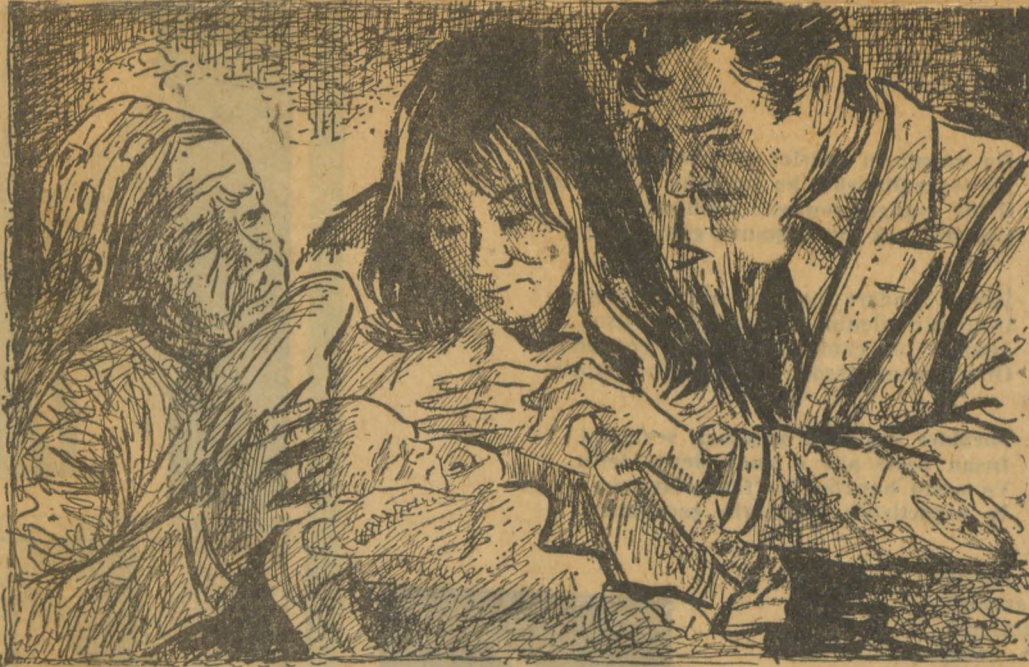
ANNE kucağındaki bebeğin açık kalmış ağzına bir üzümlü tanesi taktı ve «Babandan iyi mi bileceksin tarihi!» dedi oğluna. Baba, «Otuz yıldır bu vatan evlâtlarına tarihi ben anlatıyorum, ben...» diye halıya bir tekme vurdu. Oğul, babanın tekme indiren ayağına baktı, «Tüm dünya yanış belletir tarihi halkına.» dedi: kendini beğenmiş bir sestî oğul. Baba, «Doğrusunu kim biliyor öyleyse sizler mi?» diye öteki ayağını vurdu halıya, terliği fırladı: «Bizler öğrenmeye başladık, sizlerinse yapacak bir şeyiniz kalmadı» dedi; küçük gören bir ses, masanın üzerindeki gazeteyi çekip okunaya koyuldu, oğul.

Somyada kimultsüz yatan kafa ninenindi: «Padışahımız ikindi divanından sonra Belgrad'a dönmüştü. Sava, Belgrad'tan 20 saat sürerdi... Spacva... Moravik Palankası...» dediği de işitildi. Ana, «Her gece yapmazsanız ki bu tartışmayı?» dedi ve bebeğin açık duran ağzına bir üzümlü tanesi daha taktı.

Oğulun ön dişleri kırıkta: «Ninenin bildikleri daha doğrudur» diye kumral ve seyrek bıyıklarını aşağı çekti. Odanın içinde bir boydan gelür boya konsol denli gidip ölen baba, yer yer aşınmış Demirci halısının yeni kalmış bir parçasına basınca durdu ve «Tarih sadece yaşanan değildir, halka herşey anlatılmaz» dedi ve bebeğin önüne geldiğinde işaret parmağını ikinci boğumuna dek, açık duran ağza soktu çıkardı. Oğul gazeteyi masaya sürdü ve bacak bacak üstüne atıp ilk kez görüyormuşçasına babasına baktı. Bu sırada nine çok içten yuvarlak bir «OF» çıkardı. Baba, ana, bebek nineye baktılar, nine hiçbir şey bakmadı, oğul babaya baktı.. Ana, bebeği oğulun kucağına koyarken «Otur ki azelik ağabeyin kucağına» dedi. Oğul: «Hal-ka her şeyi olduğu biçimde anlatmamak bir ihanettir» dedi. Nine: «Göbeğimi yitirdim, bir şişe» diye sızıldandı. Ana dışarı çıktı ve boş bir rakı şişesiyle döndü. Baba, «Çok mu ağrım var ana?» diye sordu. Nine, «Anadolu beylerbeyi vezir Daltaban Mustafa paşa serasker tayin edildi!» diye yanıtladı. Bu konuyu ninenin yeniden açmasından kuşkulanan baba, halının üzerinde uzayan bir

gül yaprağına basıp dikildi baş ucunda ninenin ve «Neren ağrıyor ana?» diye bağırdı. Nine, «Ülücümlü, oğul?» diye yakardı. Baba, pusuda bekleyen zalim oğuldan kendisini kurtaran anasına, gözleri dolarak, «Allah saklasın ana, Allah seni bizim başımızdan eksik etmesin» dedi, ardından oğluna dönüp gülmüseddi: «Neler geliyor aklına bak ninenin?» Oğuz gözlerini, üzerinde iril ufaklı kuşların uçtuğu perdeye dikti. —Perde tiğla örülmüştü— Ana su şişesini nineye uzattı, ninenin kavruk eli, yorganı gıcırdatarak araladı, şişeye uzandı ve içeri çekti, başını bu yana bebeğe doğru çevirdi. Ninenin kirpikleri yoktu, dört iri çukur, gözlerinin ve avutlarının yerine oyulmuştu, küçüklük burnunun iki yanında dönenen kıv-

ni yorganın altına soktu, «İşte burda» dedi ardından. «Berhudar ol kızım!» dedi nine. Oğul, «Ya Moravik Palankası nine?» diye sordu. Nine dedi ki: «Moravik Palankasını da fethettik, Moravik Palankası ki, yapılmıştı taş, tuğla ve kiremitle. 5 kule, 2 asma kapı, 500 haydutla savunuldu... Palanka zindanından kurtarılan 15 erkek, 5 kadın müslüman... ben...» derin bir soluk aldı. Baba, ninenin oynayıp duran anafuruna bakıp, «Yorma onu?» dedi oğula, sonra kanapeye oturdu, demin oğulun okuduğu gazeteyi açtı. Nine: «13 üncü çarşamba günü Niş, 14 üncü perşembe günü Musa Paşa Palankası, 16 cumartesi Halkah Pınar menzili, o gün yağmurla karışık kar yağıyor, çok üşüyoruz» dedi. Baba: «Allahın insanları birbi-

(Resim: A. ARAD)

rımlar, çenede bir anafur yapıp ağza doluyordu. Yorganın şurasının burasının kabarmasından ninenin şişeyi içerde doluşturduğu anlaşılıyordu. Ninenin alınından boşalan ter çukurlara dolmaya başladı. Ana, «Ver ben bulayım» dedi ve eli-

riyle savması olmasaydı yer yüzünün düzeni bozulurdu. (Bakara, Kur'an II, 251.)» dedi. Oğul ayağa kalktı, —çelimsiz, gökgöz— «Tanrı zalim halkları doğru yola erdirmez. (En'am, Kur'an V, 45.)» dedi ve bıyıklarının ağzının içine sokup, aya-

sa neden göstermedin hana?» diye sordu anaya. Ana, bebeği babanın kucağına koydu, baba açık duran ağza orta parmağını üçüncü boğumuna dek sokup çıkardı. Ana ninenin yorganını kadırdı, ninenin gövdesi yatağın içinde yoktu, başın ta-

hılı durduğu şişeye ninenin elini dokundurdu, «İşte gördün mü?» dedi. «Gördüm, buldum, bildim» dedi nine, «Cebeciler kethüdası Mustafa ağayı Cebecibaşılığa, Cebecibaşı Abdurrahman paşayı Sakız muhafızlığına, Tamışvardan ayrılmış bulunan Deli Ömer Paşayı Midilli muhafızlığına, Midilli'den ayrılan Bahri Mehmet Paşayı Kıbrıs valiliğine tayin ettim..» dedi ve uyudu. Ana, yorganın altından şişeyi çekti ve dışarıya götürdü. Baba ananın çıktığı bu çıralı çamdan yapılmış kapıya yeniden baktı —Kastamonuda en çok frengi ve hizmetçi yetişir— Ana çıkar çıkmaz bebek yere attı kendini, daha doğrusu kendi mi attı baba mı itti kucağından bilmedi ama düştüğü yerden bağıracağı işitildi: «Baba bana Viyanayı kuşat, baba bana Eflak Buğdan beyliklerini, Bosna ve Hersek'i al, baba bana Kırım'ı, Kıbrıs'ı, İran'ı ve Irak'ı al, baba bana taaaazaa Asyanın ortasından kopup geldiğimiz o yerlere gideceğim bir at!»

